

"No tracto de fer música com es feia antigament, sinó que jugo amb els instruments"

MÀSSICA. Després del seu pas per la Fira Mediterrània 2005, el músic madrileny **Luis Paniagua**, creador i investigador de "Nuevas Músicas Ancestrales", torna a Manresa amb la seva música inspirada en la cultura del Mediterrani amb l'objectiu, per habilitar un espai on activar les emocions, els sentiments, l'escolta interior i el silenci.

Més vincles del músic amb Catalunya: va viure deu anys a Oliu, Solsona, on va gravar "Nanas de Sol" el 1999, amb la col·laboració del seu amic Roger Mas. El 2002 el disc rebria el premi de l'Acadèmia de les Arts i les Ciències de la Música d'Espanya. Això i 30 anys de carrera musical en solitari avalen la saviesa d'aquest creador de músiques que desperten l'ànima, mitjançant l'amalgama de la veu, l'electrònica i instruments ètnics com el guimbri del Marroc o el tambor parlant del Senegal. Durant la segona quinzena de maig ha fet una gira catalana de tallers i concerts que culmina a Manresa, a l'Espai Mandala, on podem conèixer el Paniagua més íntim i espiritual.

Diumenge oferirà un taller de veu, so, silenci, respiració i meditació, previ al concert "El Cielo en la Tierra".

Sí, és un taller de dues hores de durada en què hi haurà cant de vocals amb una nota sostinguda i escoltarem el so i el silenci que es produeixen, pendents de la respiració, en un estat meditatiu. L'objectiu principal és tractar de trobar o acostar-nos al nostre centre, al nostre propi ésser, mentre cantem i respirem. Fins i tot podem abandonar-nos al so, al silenci, per afermar aquest centre, perquè quan sorgeixin problemes en la nostra vida, això no ens tombi. Pots entrar en un estat de pau bastant intens i tracto que això no se'n obli, sobretot en moments tenebrosos.

Com els que estem vivint amb la crisi.

Sí, és una cosa tremenda. Malgrat que ens tocarà viure-ho a tots d'alguna manera, que el més important sigui el que portem a dintre, i tractar d'adaptar-se al que hi ha, lluitar pel que calgui lluitar i cedir el que calgui cedir, amb serenitat, amb pau. Per això m'agrada tant el moviment 15-M, perquè diu moltes veritats molt importants d'una manera pacífica. Ho comparteixo profundament.

T'han descrit com a l'inclassificable mestre de la música espiritual o el creador de noves músiques contemporànies. Amb quina etiqueta et quedes?

Alguna cosa hi ha de les dues. Si sóc mestre és perquè sóc aprenent; això no s'acaba mai. També m'agrada l'avantguarda més rebel i els aparells més moderns, i al mateix temps la simplicitat de la veu d'una persona cantant quan li surt del cor.

Què significa el disc "Nanas de sol" en la teva trajectòria musical?

Doncs suposa un gran canvi. Abans utilitzava molts instruments en els concerts, resultava molt ric en la varietat. No obstant això, arran de "Nanas" i d'un canvi molt gran en la meua vida vaig sintetitzar a la mínima expressió i em vaig concentrar en la lira. Vaig deixar de tocar el sitar, el meu principal instrument fins llavors, i van sorgir músiques molt més íntimes.

Ara ja portes bastant temps tocant la lira mitològica grega o de la mediterrània antiga. Te

I'has construït tu mateix?

No, la primera me la va fer Pere Vergés, d'Eivissa, que construeix instruments de percussió, i després el 2004 li vaig donar al meu germà Carlos, que és luthier, les banyes, la pell, les closques de tortuga i em va fer tres lires precioses, tal com contenen els relats mitològics. Actualment només es toca aquest instrument d'una manera tradicional a l'Àfrica negra i a la conca del Mar Roig, molt probablement com es tocava en la Grècia antiga. Per a la meua sorpresa quan ho vaig descobrir, fa anys, col·loquen les mans tal com apareixen en les pintures de la Grècia clàssica, esquinçant les cordes rítmicament amb una pua.

Luis Paniagua al Festival d'arpa d'Avesnois

Parlant de la Grècia clàssica, el teu últim disc "El Cielo en la Tierra" (2009) inclou un tema del segle V aC. Com el vas trobar?

Sí, és l'únic tema del disc que no és meu. És de les músiques més antigues que es conserven i que s'han pogut traduir al nostre pentagrama. Es tracta de l'epitafi de Seikilos, el text del qual i les notes estan gravades en la pedra. La vaig conèixer el 1974 sent membre del grup Atrium Musicae de Madrid, que dirigeix el meu altre germà Gregorio. Vam fer una versió que va ser un treball pioner, però al cap dels anys he volgut reprendre'l perquè és una preciositat. Diu: "Mentre visquis brilla, no et preocupis massa, el temps reclama el seu tribut, gaudeix de la vida". L'he adaptada per acostar-la a la meua manera de fer música i sobretot per fer-ne una versió molt diferent. Sempre s'ha cantat d'una forma molt assossegada i jo li he volgut donar ritme per fer-ho una mica més festiu.

En el mateix disc toques altres instruments de percussió i de corda, que aporten sons nous, però alhora molt antics. Rescatar-los és l'objectiu de "Nuevas Músicas Ancestrales", el teu projecte musical?

Això mateix, m'agrada anomenar-lo així perquè per descomptat que és una música nova, composta per mi ara, però que a mi em sona molt antiga i a moltes altres persones els ressona en l'interior. No tracto de fer música com es feia antigament, sinó simplement jugo amb els instruments. Al mateix temps, sense adonar-me'n, faig un treball d'investigació i de creació, de combinar instruments molt dispars, ètnics, antics i desapareguts, juntament amb instruments actuals i noves tecnologies. Però ara mateix només canto amb lira i bols del Tibet. Sí, és com una síntesi de molts treballs, dels quals em quedo amb l'essència buscant una simplicitat o una puresa.

Tens altres projectes actualment?

Juntament amb Juan Pedro Romera, amb qui vaig dur a terme "Te acuerdas?", un concert-espectacle per a bebès de 0-3 anys, ens estem plantejant de fer-ne un altre, aquesta vegada per a nadons i embarassades. Un altre projecte que tinc i que vaig començar fa força temps és un disc d'oracions universals amb les paraules que més em ressonen de totes elles. I moltes músiques que vaig fent i arxivant, no ho sé, potser per agrupar-les més endavant.

Més informació a:

luispaniagua.com
www.espaimandala.com/luis-paniagua